

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ק"פ, פרשת וירא תשפ"ג

שלחן שבת עם האור החיים

וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו (כא, יא).

ישמעאל כבן אברהם או כבן הגר

פרשה זו מתארת את הדין ודברים שהיו בין אברהם לשרה אודות ישמעאל, כששרה ראתה את ישמעאל מצחק, ופירשו חז"ל (תוספתא סוטה פ"ו), והובא ברש"י שראתה שיצא לתרבות רעה, ו'מצחק' הוא לשון עבודה זרה או גילוי עריות או שפיות דמים, וביקשה מאברהם לשלחו מעל פניהם, והורע הדבר בעיני אברהם, עד שאמר לו הקב"ה 'כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה' ושילחו עם אמו הגר מביתו.

כשנתבונן בצורת ביטוי היחס בין ישמעאל לאברהם נמצא שינויים בין הלשונות בפרשה זו, וכן בפרשות נוספות, ולכשנעמוד עליהם נמצא ששינויי הלשון מדוקדקים להפליא.

יחס שרה לישמעאל כ'בן הגר'

בדברי שרה אמנו מייחס ישמעאל לאמו הגר, כפי שנאמר (כא, ט). 'וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הַגֵּר הַמִּצְרִית, ואף המשך הפסוק הוא 'אשר ילדה לאברהם', אולם עיקר ייחוסו של ישמעאל הוא 'בן הגר המצרית'. וכן אמרה לאברהם 'גרש האמה הזאת ואת בנה', 'פי לא יירש בן האמה הזאת'.

יחס אברהם לישמעאל כבנו

אולם אצל אברהם אנו מוצאים בתחילה שנאמר 'וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו', הרי שהחשיבו לבנו. ורק לאחר מכן בשעת שילוחו של ישמעאל נאמר 'וישפם אברהם בבקר ויקח לחם וחסמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה, ולא נאמר 'ואת בנו'.

הכרעת הקב"ה 'כי ביצחק'

ביאור הדבר הוא, שאכן זו היתה נקודת הויכוח בין אברהם לשרה, שאברהם אבינו התייחס לישמעאל כאל בנו ממש, ושרה טענה שעיקר ייחוסו של ישמעאל הוא אל אמו הגר, ואינו חשוב כבנו של אברהם, אלא רק יצחק נקרא בנו של אברהם, והצדיק הקב"ה את טענתה של שרה ואמר לאברהם 'כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה פי ביצחק יקרא לך זרע', והכריע שרק יצחק יתייחס ויקרא על

כי ביצחק יקרא לך זרע' לאברהם ולא לאברם

שם אברהם, ואילו ישמעאל יתייחס ויקרא על שם אמו. זהו שאמר הקב"ה לאברהם 'אל ירע בעיניך על הנער', ולא אמר 'על בנך', וכן נאמר עוד 'וגם את בן האמה לגוי אשימנו', וקרא לו 'בן האמה' על שם אמו. וכשאמר לו כן הקב"ה, חזר בו אברהם וקיבל דבריו, ולכך תיכף כששילחו נאמר 'ואת הילד' ולא אמר 'ואת בנו', לפי שמעתה ואילך הפסיק להתייחס אל ישמעאל כאל בנו, והתייחס אליו כילד סתם.

רק ביצחק נאמר 'לאברהם בן'

וכן מצינו בשעת לידתו של יצחק, שנאמר 'ותהר ותלד שרה לאברהם בן', ולא נאמר 'ותלד שרה בן לאברהם', כדי להדגיש וללמד, שזה שנולד עתה הוא 'לאברהם בן', אבל ישמעאל אינו נקרא בנו של אברהם, וכפי שהסכים הקב"ה על דבריה ואמר 'פי ביצחק יקרא לך זרע'.

אלא שלכאורה קשה על פירוש זה, שהלא גם אצל לידתו של ישמעאל מצינו לשון זה, שנאמר 'ותלד הגר לאברהם בן', הרי שגם ישמעאל מתייחס לאברהם כבנו.

ישמעאל הוא רק 'לאברהם בן'

אכן ביאור הענין הוא, שמה שנאמר 'כי ביצחק יקרא לך זרע' הוא רק לאחר שנוספה לשמו של אברהם האות ה', ונקרא 'אברהם', עליו נאמר 'כי ביצחק יקרא לך זרע', אכן בהיותו 'אברם' נחשב גם ישמעאל כבנו, ולכך בלידת ישמעאל נאמר 'ותלד הגר לאברהם בן', אולם לאחר שנקרא אברהם אזי נאמר 'ותלד שרה לאברהם בן', מפני ש'לאברהם' נחשב רק יצחק כבן, אך ישמעאל אינו מתייחס כבנו.

הקפידה בקריאת 'אברם'

לפי זה יתבאר היטב ענין נוסף שמצינו לגבי שמו של אברהם, שאמרו חז"ל כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה, שנאמר 'ולא יקרא עוד את שמה אברהם והיה שמה אברהם', ואילו לגבי יעקב אף שנאמר 'לא יקרא שמה עוד יעקב פי אם ישאל יהיה שמה', מכל מקום לא הקפיד הקב"ה על הקורא לו יעקב, לפי שהקורא לאברהם אברם, הרי הוא כאומר שגם ישמעאל הוא בנו של אברהם, שהרי לגבי 'אברם' גם ישמעאל חשוב בנו, ורצון ה' הוא 'פי ביצחק יקרא לך זרע' וזהו רק באברהם, לכך הקפיד הקב"ה שלא יקראו את שמו אלא 'אברהם' כדי שישאר לנצח זכותו של אבינו אברהם רק לבנו יצחק ולזרעו של יצחק.

אור החיים (כא, ב; כא יא)

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

ב"ה למערכת זורמות כל העת ישועות מבעלי המעשה ומכלי ראשון,
לפניכם 2 מכתבים שהגיעו בשבוע האחרון:

פרי בטן לאחר צפייה של 13 שנה

והנה ב"ה לאחר צפייה ארוכה לפרי בטן כ-13 שנה!!
נפקדנו בפקודת ישועה ורחמים משמי מרומים בפרי בטן, בתוך השנה של הקמת השיעור!!
ואין לי שום ספק שבעולם שזכות עט"ר האור הגדול רבי חיים בן עטר היא שעמדה לנו למליץ יושר להיפקד בישועה גדולה ונוראה זאת.
נוכחנו בעינינו לראות שהצדיק לא נשאר חייב לאף אחד!

זכותו יגן עלינו
אפרים

לכבוד קוראי העלון 'ובחרת בחיים' ושותי דברי תורתו של עט"ר האוהח הקדוש זיע"א
סיפור אישי ממני בעל המעשה...
אני יהודי פשוט תושב הצפון, ראש משפחה ואבא לילדים גדולים ב"ה, הקטן מביניהם נעשה בר מצווה לא מזמן.
לאחרונה, זכינו להכיר את אורו הגדול ומתיקותו של האוה"ח הקדוש... והקמנו שיעור שבועי במקום מגוריי בתורת האוה"ח הקדוש, וזאת בנוסף ללימוד יום יומי של האוה"ח הקדוש על סדר הפרשה והפצת תורתו הקדושה.

עדות אישית מפי בעל המעשה: עשינו סיום הש"ס לטובת נשמת רבינו וזכינו לישועות מופלאות

בתקווה שיהיה סגור על ניסים שיחזור להיות בריא כבתחילה.
נסעתי עם הבן של ניסים חיים אלגאזי, לציונו של רבינו וקיבלתי את הקבלה להקדיש את סיום הש"ס בט"ו בתמוז תשפ"ב יום ההילולא של רבינו.
וחיים קיבל עליו לעשות סעודה שאביו יקום, וכך היה ע"י תפילות והאמונה של האמא, וב"ה הוא התעורר ועכשיו ב"ה בריא ושלם. כמו כן ערכנו סעודה גדולה ביום ההילולא וקיימנו מצות מתנות כהונה עם הרב זמיר כהן שליטא והכנסנו ספר תורה על קלף לזכותו של רבינו.
במקביל הייתה לנו עוד ישועה, שאבא שלי קיבל אירוע מוחי וניצל ממש בנס שהגיע לבית החולים בזמן ולכן קיבלתי על עצמי בלי נדר לעשות חלוקה נוספת של סיום הש"ס לזכותו של רבינו האור החיים הקדוש ביום ההילולא של רבינו תשפ"ג בעז"ה.

בעל המעשה

אליהו אלירן קטן מ'אור יהודה'
053-3129721

לכבוד אור הישועות ומערכת הקודש
לפני כשנתיים קיבלתי מהדורת אור החיים הקדש דפוס ונציה ע"י חבר 'שלמה שלומו' מאור יהודה בתנאי שאלמד כל שבוע פסקת קודש מרבינו הקדוש, וב"ה עד עכשיו אני לומד.
בשנת תשפ"ב, לצערנו חלה אביהם של חברים קרובים אלי מאד, יהודי בשם ניסים רפאל אלגאזי מאור יהודה, הוא חלה בקורונה שהסתבכה עד להרדמה כללית במשך חודשיים, ותוך כדי אשפוז הסתבך עם חיידק מסוכן והיה כמה פעמיים בסכנת חיים.
הבנים נסעו לקבל ברכה מגדולי ישראל ורבותינו הבטיחו שיהיה בסדר, אך המצב הדרדר מאד עד שכמה פעמים הודיעו לבנים שאבא לא גומר את הלילה רח"ל.
בשנת תשפ"א בעונת הקיץ חילקתי את כל הש"ס ללימוד לאברכים בשאיפה לסיים את כל הש"ס, ולפתע צץ במוחי רעיון להקדיש את סיום הש"ס לזכותו של רבינו האור החיים הקדוש

בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

מדוע אבימלך לא נתחייב מיתה על הגזל

רוצה להיות אשתך, א"כ יש כאן ודאי גזל, ולכאורה י"ל אבימלך מעיקרא לא כיוון לגזול את שרה הוא סבר שהוא יוכל אח"כ להשפיע עליה להיות אשת המלך וזה לטובתה, וזה כעין מה שכתב הקובץ שעורים ב"ב סימן ס"ג איוב היה גוזל שדה יתומים ומשבחון ומחזיר להן, והקשו ע"ז הרי גונב ע"מ שלם כפל אסור, וי"ל הני מילי בישראל אבל איוב שהיה בן נח פטור עכ"ל, לפי"ז אבימלך טען מעיקרא לטובה נתכוון כמו איוב, ועוד כתב הקו"ש אולי רק גונב ע"מ למיקט אסור, אבל גוזל ע"מ למיקט מותר עכ"ל, ואבימלך גזל ע"מ למיקט ולהחזיר.

ויש שהעירו לפי המאירי (ב"ב דף ט"ז) שלא תירץ כדברי הקו"ש ותירץ שבשעה שגזל איוב השדה כולם ידעו שאין כוונתו לגזול, משמע דין ב"נ כדין ישראל ע"מ למיקט אסור, לכאורה י"ל מה שאומר המדרש בע"כ הלכה לא בכוח פיזי הכניסו אותה לבית אבימלך אלא ביקשונה שתבוא לבית אבימלך, אף על פי שבליבה מרצונה לא היתה רוצה ללכת, מ"מ היא פחדה לסרב שמא יהרגה וזה מה שאמר המדרש בע"כ הלכה, אבל אי אפשר לומר כן שהרי המדרש אומר שהיא בכתה כל הלילה בבית אבימלך מוכח בניגוד לרצונה היתה אצלו, וצריך לעיין בזה היטב. וע"ע בשו"ת דברי שלום (שם) מה שהאריך בזה.

הלא הוא אמר לי אחתי היא והיא גם היא אַמְרָה אַחִי הוא פְּתָם לְבָבִי וּבְנִקְיָן כְּפִי עֲשִׂיתִי זֹאת (כ, ה).

לכאורה לפי מה שכתב בילקוט מעם לועז בשם המדרש שעבדי אבימלך לקחו את שרה בכוח היה זה גזל, ובן נח מת על גזל, וכ"כ הילקוט שמעוני פרשת וירא סימן פ"ח וז"ל אפשר שהלכה מדעתה אלא לקחה "בעל כורחה" עכ"ל, ואף על פי שאבימלך עצמו לא לקחה בע"כ, מ"מ בשליחותו לקחה עבדיו בע"כ, ועוד קשה הרי המעם לועז כתב בשם המדרש שרה אמרה לאבימלך שהיא אשת איש א"כ אבימלך היה גזלן. ותירץ האור החיים על פרשת וירא ד"ה ואבימלך כתב וז"ל: "א"כ מעת שלקחה אבימלך נתחייב מיתה על עון גזל, ולזה אמר וּבְנִקְיָן כְּפִי כי ברצונם חשבתי שיהיה הדבר ולמעלה תחשב לאחיה שנשאה מלך, ובד"ה ויאמר אליו ה' הסכים על דבריו דלא נתחייב מיתה על מעשהו כי בתום לבבו עשה כן, אך על נקיין כפים לא הסכים, ואולי שהוא לא גזל עכ"ז אלמות המלכות היה באמצעות, והגם שאינה גזילה שיתחייב עליה "מיתה" עכ"ז נקיין כפים אין כאן עכ"ל.

בשו"ת דברי שלום (חושן משפט חלק ג) כתב: "ויש להקשות הרי המדרש אומר בעל כרחך נלקחה שרה, ובילקוט מעם לועז כתב שהיא אמרה לאבימלך אשת איש אני כלומר איני

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו האוה"ח הק' מדוע כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה משא"כ ביעקב אבינו אף שנאמר 'לא יקרא שמה עוד יעקב פי אם ישאל יהיה שמה' הקורא יעקב אינו עובר בשום איסור?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבירש הגליון.

בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'פניני אור החיים'.

ליקוט פניני חיים מתורתו של בעל האור החיים זצ"ל, ערוכים וסדורים לפי נושאים ועניינים, וכן פרקים מתולדותיו.

דבקים בתורת ה'אור החיים'

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים ז"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייניו של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות מוחיי והלימות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים

מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות

שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

כח התורה מאיר לדורות

מורנו ורבנו עטרת ראשנו רבי יהודה צדקה זצ"ל אמר פעם, "אנו רואים הרבה אנשים חשובים, מלכים שרים וראשי מדינה שבזמן שחינו היו מפרסמים מאד וכלם החשיבו אותם ולאחר שמתו כלם נשכחו, ואלו חכמי התורה כמו אור החיים הקדוש שבזמנו היה עני ופשוט נשאר בזיכרון ולומדים בחידושי הנפלאים על התורה. מכאן רואים כח התורה שמאיר לדורי דורות ולכן צריך האדם להבין שצריך להשקיע כוחותיו בתורה שהיא נצחית".

(קובץ ארחות יום טוב)

מאיר את הנשמה

הרה"ק רבי אברהם מסלונים ז"ל היה רגיל לומר, כי שני ספרים מסוגלים ביותר להאיר אור רוחני על האדם, ואלו הן: ספר הזהר הקדוש וספר 'אור החיים' הקדוש, כי הם מאירים את נשמת האדם ואת עיניו.

(באר אברהם, עמוד שלה)

לא נכנס לעריכת השולחן בליל שבת עד שסיים ה'אור החיים' על הסדרה

סיפר כ"ק האדמו"ר ראי"ה מקופיטשניץ זי"ע: מסורת היא בידם של חסידי טשורטקוב, כי הרה"ק רבי דוד משה זי"ע לא היה נכנס אל עריכת השולחן בליל שבת קודש עד אשר למד את כל ה'אור החיים' על הסדרה, וכפי אריכות ה'אור החיים' באותה סדרה ידעו כמה יתעכב עד בואו לעריכת השולחן.

(גר ישראל ח"ב עמ' קכו.)

לפני לימוד אור החיים על הפרשה אין פנאי לדברים אחרים

יום השבת קדוש הוא מבואו ועד צאתו, אברך חסידי חייב להימנע מקריאת עיתונים וחדשות אפילו עיתונים המכונים חרדים בשבת, ותמזה אני על אלו הבאים לביתם בערב שבת קדש, ותחת בית שחיים חבילת עיתונים שיהא בהם להעביר את יום השבת, האם לזה הנחילונו ה' יתברך את יום השבת, בכל הידיעות הם ממלאים את ראשם, ולא שמים אל לב שידיעה אחת וחשובה מאד עדיין חסרה להם, והיא הידיעה מה נעשה עם עצמו, הרי ישנם ברוך ה' ספרי תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע, ספרי רבותינו הקדושים נוחם עדן, וכי כבר למד בהם בשבת, האם כבר גמר את סדר לימוד האור החיים הקדוש על הפרשה שיש לו זמן פנוי לקריאת עיתונים וחדשות בשבת קודש.

(האדמו"ר בעל ה'ישועות משה' צוק"ל קונטרס 'אורח צדיקים כאור נוגה')

מעלה יתרה ללמוד 'אור החיים' בשבת דייקא

ועל כן צריך לראות לנצל כל רגע ורגע ביום השבת, ואיתא בספרים ששעת לימוד בשבת נחשב כמו ארבעים שעות בימות החול, ולכן צריך להיזהר ביותר לנצל את הזמן בשבת בלימוד גמרא עם פרוש הראשונים והאחרונים או בספרי הפוסקים, או בלמוד אור החיים הקדוש, או באמירת תהלים, או שילמד בספרי חסידות, ואפילו אם יש רק כמה דקות צריך לנצל אותם, כיון ששעה בשבת שווה כמו ארבעים שעות בימות החול.

(מילין קדישין כ"ק מרן האדמו"ר מרחמיסטריווקא)

לימוד 'אור החיים' בשבת קודש

אמרו בשם אחד מהצדיקים, כי הלימוד בספר אור החיים הקדוש בשבת יש בזה קשר מיוחד, שהרי ידוע מצדיקים כי הלימוד בספר אור החיים מסגל להועיל לנשמה כמו הזהר הקדוש, ושבת הוא 'יומא דנשמתא'.

(קונטרס שבחי אוה"ח מהגרי"ז מייזליש שליט"א)

הזוכים בספר "פניני אור החיים"

(במקום "באור החיים" - שחסר כרגע במלאי)

פרשת ואתחנן:
ה' יעקב דויטש
מברוקלין ארה"ב

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש יוצאין מבין 'אור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון יהודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: **09-3750181**
מקיימים את קוד החידון: **12972** ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
למסמך
החדש

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה

לפרטים: **02-8043333**